

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет агротехнологій та природокористування
Кафедра туризму

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ВК1. Міжнародний туристичний бізнес
(вибірковий)

Спеціальність	<u>ІЗ Туризм та рекреація</u>
Освітня програма	<u>Туризм</u>
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)

Розробник: Л. А. Дяченко, к.с.н., доцент
(підпис) (прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри туризму	протокол №12 від 10.06.2025 року. Завідувач кафедри <u>О. В. Коваленко</u> (підпис) (прізвище, ініціали)
--	--

Погоджено:

Гарант освітньої програми Л. І. Єпик
(підпис) (ПІБ)

Декан факультету, де реалізується ОП О. М. Бакуменко
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму надана: О. В. Коваленко (додається)
(підпис) (ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації Н. М. Баранік
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата 01.07. 2025 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Міжнародний туристичний бізнес		
2.	Факультет/кафедра	Агротехнологій та природокористування / Туризму		
3.	Статус ОК	Вибірковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	-		
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)	ОПП Туризм Спеціальність J3 Туризм та рекреація		
6.	Семестр та тривалість вивчення	II семестр, 1-15 тиждень		
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів (150 годин)		
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття) заочна форма навчання		Самостійна робота заочна форма навчання
		Лекційні	Практичні (семінарські)	
		30	30	
			Лабораторні	
			-	90
9.	Мова навчання	українська		
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Дяченко Лідія Антонівна, к.е.н., доцент кафедри туризму		
11.1	Контактна інформація	Ел. адреса: lidiyabako@ukr.net, кафедра туризму, ауд. 211e		
11.	Загальний опис освітнього компонента	Теоретична та практична підготовка студентів спеціальності 242 «Туризм і рекреація» щодо опанування основних засад міжнародних економічних відносин, які складаються і розвиваються в процесі виробництва, розподілу, споживання туристичних товарів та послуг, та слугують для задоволення потреб та побажань споживачів.		
12.	Мета освітнього компонента	Метою дисципліни «Міжнародний туристичний бізнес» є надання студентам найсучасніших знань з особливостей міжнародного туристичного бізнесу, зокрема його теоретично-концептуальної бази, економічних функцій, компонентної та регіональної структури, нових організаційних форм в умовах глобалізації; сформувати навички аналізу та моделювання міжнародних бізнесових процесів у туризмі; розкрити можливості та перспективи участі України в міжнародному туристичному бізнесі XXI ст.		
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на вивченні таких дисциплін як: Інноваційні технології сфери туризму та рекреації, Цифрові та інформаційні технології в туристичному бізнесі, Ринок туристичних послуг.		
14.	Політика академічної доброчесності	При виконанні практичних робіт, написанні модульних, атестаційних та екзаменаційних робіт студент обов'язково має дотримуватись правил академічної доброчесності. При виявленні фактів списування або академічної не доброчесності робота виконана студентом не зараховується.		
15.	Ключові слова	Туризм, рекреація, міжнародний туристичний бізнес, економіка, сталий розвиток міжнародного бізнесу, структура міжнародного туристичного бізнесу, готельний та туристичний бізнес, міжнародні туристичні організації, глобалізація.		

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Як оцінюється ПРН
ПРН1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання есе, тез доповідей, статей з дисципліни та проблематики дослідження.
ПРН6. Аналізувати та оцінювати діяльність суб'єктів туристичного ринку, планувати результати їх стратегічного розвитку.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання есе, тез доповідей, статей з дисципліни та проблематики дослідження.
ПРН7. Організовувати співпрацю зі стейкхолдерами, формувати механізми взаємодії суб'єктів туристичного ринку з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання есе, тез доповідей, статей з дисципліни та проблематики дослідження.
ПРН9. Розробляти та реалізовувати проекти у сфері туризму та рекреації на засадах економічної, соціальної і екологічної ефективності.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання есе, тез доповідей, статей з дисципліни та проблематики дослідження.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу. Денна форма навчання			Реком. літ-ра	
	Аудиторна робота		Сам. роб.		
	Лк	П.з/ семін			Лаб з.
Тема 1. Теоретичні аспекти міжнародного туристичного бізнесу. 1.1. Теорія абсолютних та відносних переваг у туризмі. 1.2. Теорія співвідношення чинників у туризмі. 1.3. Теорія життєвого циклу продукції в туристичному бізнесі. 1.4. Теорія подібності країн у туризмі	2	2		11	1, 2, 3, 5, 6, 7
Тема 2. Особливості міжнародного туристичного ринку як ринку послуг. 2.1. Туристичні послуги, попит та споживання в міжнародному туристичному бізнесі. 2.2. Мотивація споживачів у туризмі та її моделювання. 2.3. Сегментація міжнародного туристичного ринку. 2.4. Психологічні перепони в міжнародному туризмі. Явище «культурного шоку» та його подолання.	4	4		11	4, 5, 7, 9, 10
Тема 3. Економічні функції міжнародного туристичного бізнесу. 3.1. Економічний ефект міжнародного туристичного бізнесу 3.2. Загальний вплив міжнародного туризму на економіку країни та його визначення за допомогою мультиплікаторів. 3.3. Внесок туризму у створення національного доходу та зовнішньоекономічна функція міжнародного туризму. 3.4. Вплив міжнародного туризму на ринок праці та регіональний розвиток.	4	4		11	1, 3, 4, 6, 8, 10
Тема 4. Сталий розвиток міжнародного туристичного бізнесу. 4.1. Екологічний та соціально-гуманітарний вплив міжнародного туризму. 4.2. Умови сталого розвитку туризму. 4.3. Логістичний підхід до сталого розвитку міжнародного туристичного бізнесу.	4	4		11	3, 5, 7, 8, 9
Тема 5. Компонентна структура міжнародного туристичного бізнесу. 5.1. Основні види туристичних організацій. 5.2. Характеристика постачальників послуг у міжнародному туристичному бізнесі.	4	4		11	1, 2, 3, 5, 6, 7
Тема 6. Готельний та туристичний бізнес – парадигма сучасності. 6.1. Витоки проблеми і кроки з її вирішення. 6.2. Концепція сталого розвитку у готельному та туристичному бізнесі.	4	4		11	4, 5, 7, 9, 10
Тема 7. Регіональна структура міжнародного туристичного бізнесу. Міжнародні туристичні організації. 7.1. Чинники регіонального розвитку міжнародного туристичного бізнесу. 7.2. Регіональний розподіл міжнародних туристичних прибуттів. 7.3. Регіональна структура міжнародних туристичних надходжень.	4	4		12	1, 3, 4, 6, 8, 10

7.4. Міжнародне співробітництво в галузі туризму, міжнародні туристичні організації.					
Тема 8. Нові форми міжнародного туристичного бізнесу в умовах глобалізації.	4	4		12	3, 5, 7, 8, 9
8.1. Глобальні об'єднання в міжнародному туристичному бізнесі.					
8.2. Стратегічні альянси в міжнародному туристичному бізнесі.					
8.3. Міжкультурна взаємодія в міжнародному туристичному бізнесі.					
8.4. Брендинг в міжнародному туристичному бізнесі.					
Всього за семестр	30	30		90	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ПРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кільк. годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кільк. годин
ПРН1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій до кожної з тем, проведення практичних робіт; - модерування дискусій.	15	- опрацювання незнайомих (нових) термінів; - опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами; - написання есе та/або тез доповідей.	23
ПРН6. Аналізувати та оцінювати діяльність суб'єктів туристичного ринку, планувати результати їх стратегічного розвитку.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій та практичних робіт; - модерування дискусій за результатами доповідей.	15	- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами; - аналіз проведеної роботи та підготовка до захисту практичних робіт.	23
ПРН7. Організовувати співпрацю зі стейкхолдерами, формувати механізми взаємодії суб'єктів туристичного ринку з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій до кожної з тем та практичних робіт з елементами аналізу життєвих ситуацій.	15	- опрацювання матеріалу за відповідними темами; - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та підготовка до захисту практичних робіт; - написання есе.	22
ПРН9. Розробляти та реалізовувати проекти у сфері туризму та рекреації на засадах економічної, соціальної і екологічної ефективності.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій; - перевірка презентацій та тез доповідей.	15	- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами; - аналіз проведеної роботи та підготовка до захисту практичних робіт.	22
Всього годин		60		90

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Практична робота 1. Теоретичні аспекти міжнародного туристичного бізнесу. Створення понятійного глосарію. Есе або презентація з теми заняття.	8 балів /8%	До 3 тижня
2.	Практична робота 2. Особливості міжнародного туристичного ринку як ринку послуг. Створення понятійного глосарію. Есе або презентація з теми заняття.	9 балів /9%	До 4 тижня
3.	Практична робота 3. Економічні функції міжнародного туристичного бізнесу. Створення понятійного глосарію. Есе або презентація з теми заняття.	9 балів /9%	До 5 тижня
4.	Практична робота 4. Сталий розвиток міжнародного туристичного бізнесу. Тези доповіді або презентація на задану тему із конкретними прикладами.	9 балів /9%	До 6 тижня
5.	Модульний контроль (тест множинного вибору)	15 балів /15%	До 7 тижня
6.	Практична робота 5. Компонентна структура міжнародного туристичного бізнесу. Створення понятійного глосарію. Есе або презентація з теми заняття.	8 балів /8%	До 10 тижня
7.	Практична робота 6. Готельний та туристичний бізнес – парадигма сучасності. Створення понятійного глосарію. Есе або презентація з теми заняття.	9 балів /9%	До 12 тижня
8.	Практична робота 7. Регіональна структура міжнародного туристичного бізнесу. Міжнародні туристичні організації. Тези доповіді або презентація на задану тему із конкретними прикладами.	9 балів /9%	До 13 тижня
9.	Практична робота 8. Нові форми міжнародного туристичного бізнесу в умовах глобалізації. Складання презентації та есе на тему заняття.	9 балів /9%	До 14 тижня
10.	Модульний контроль (тест множинного вибору)	15 балів /15%	До 15 тижня

5.2.1. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Практична робота до теми 1. Теоретичні аспекти міжнародного туристичного бізнесу.	0 балів	1-4 бали	5-6 балів	7-8 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теорет. матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практичні роботи до теми 2. Особливості міжнародного туристичного ринку як ринку послуг.	0 балів	1-4 бали	5-7 балів	8-9 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теорет. матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі

Практичні роботи до теми 3. Економічні функції міжнародного туристичного бізнесу.	0 балів	1-4 бали	5-7 балів	8-9 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теорет. матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практичні робота до теми 4. Сталий розвиток міжнародного туристичного бізнесу.	0 балів	1-4 бали	5-7 балів	8-9 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теорет. матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Модульний контроль (тест множинного вибору)	0-3 бали	4-8 балів	9-12 балів	13-15 балів
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Практичні робота до теми 5. Компонентна структура міжнародного туристичного бізнесу.	0 балів	1-4 бали	5-6 балів	7-8 балів
	Практична робота не виконана, або виконана неправильно	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теорет. матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практичні роботи до теми 6. Готельний та туристичний бізнес – парадигма сучасності.	0 балів	1-4 бали	5-7 балів	8-9 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теорет. матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практичні робота до теми 7. Регіональна структура міжнародного туристичного бізнесу. Міжнародні тур. організації.	0 балів	1-4 бали	5-7 балів	8-9 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теорет. матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практичні робота до теми 8. Нові форми міжнародного туристичного бізнесу в умовах глобалізації.	0 балів	1-4 бали	5-7 балів	8-9 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теор. матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Модульний контроль (тест множинного	0-3 бали	4-8 балів	9-12 балів	13-15 балів
	Залежить від	Залежить від	Залежить від	Залежить від

вибору)	кількості вірних відповідей на тест	кількості вірних відповідей на тест	кількості вірних відповідей на тест	кількості вірних відповідей на тест
---------	---	---	--	--

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D		
60-68	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5.3. Формативне оцінювання

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення кожної теми	Після завершення вивчення теми
2	Усні відповіді на окремі питання під час проведення лекцій та практичних робіт	Протягом всього семестру
3	Аналіз текстів за темами курсу опрацьованих студентом самостійно	Протягом всього семестру
4	Захист практичних робіт	Після здачі роботи
5	Проходження тестування з модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіка навчального процесу

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

1. Божидарнік Т. М. Міжнародний туризм : навч. посіб. Київ : «Центр учбової літератури», 2020. 312 с.
2. Головня О. М. Міжнародний туризм : навч. посібник. Вінниця : ТОВ «Друг», 2020. 316 с.
3. Дехтяр Н. А. Світовий ринок туристичних послуг і пріоритети розвитку туризму в Україні : монографія. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2021. 470 с.
4. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). Київ : Альтерпрес, 2023. 436 с.
5. Мальська М. П., Рутинський М. Й., Білоус С. В., Мандюк Н. Л. Економіка туризму: теорія та практика: підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 539 с.
6. Мальська М. П., Худо В. В., Цибух В. І. Основи туристичного бізнесу: навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2021. 232 с.
7. Рокоча В. В. Міжнародний бізнес та стратегічні зміни: навч. посібник. Київ : «Університет «Крок», 2019. 215 с.
8. Смирнов І. Г. Бізнесові основи міжнародного туризму: навч. посіб. Київ : Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2022. 125 с.
9. Смирнов І. Г., Любіцева О. О. Міжнародний туристичний бізнес і логістика в туризмі: навч. посіб. У 2-х книгах. Кн. 1. Міжнародний туристичний бізнес. Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 288 с.
10. Стратегія сталого розвитку (туристична галузь) : навч. посібник / В. М. Ісасенко, К. Д. Ніколаєв, К. О. Бабікова та ін. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2020. 301 с.

6.2. Додаткові джерела

- Булатова О.В., Дубенюк Я.А. Особливості транснаціоналізації світового туристичного ринку//Вісник ДІТБ. Серія: Економіка, організація та управління підприємствами туристичної індустрії та туристичної галузі в цілому. 2019. №13. С.163-170
- Інформаційний розділ Всесвітньої Туристичної Організації. URL : <http://www.world-tourism.org>
- Мальська М. П., Антонюк Н. В. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2023. 661 с.
- Міжнародний бізнес : навчальний посібник / авт. кол. : Т. В. Орсхова, І. В. Хаджинов, С. В. Козловський та ін.; МОН України. Донецьк. Нац. ун-т ім. В. Стуса. Вінниця, 2020. 425 с.
- Смирнов І. Г., Фоменко Н. В. Міжнародний туристичний бізнес: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. Івано-Франківськ : Галицька академія, 2023. 152 с.
- Туристичний бізнес : сучасні тренди та стратегії розвитку. Київ : КНЕУ ім. В. Гетьмана, 2020. 217 с.
- Шелеметьєва Т.В. Роль глобалізації в розвитку туризму. Туризм ХХІ століття: глобальні виклики та цивілізаційні цінності : матеріали Міжнар. Наук.-практ. конф. (Пряшів, 10–11 квіт. 2023 р.) / відп. Ред. А. А. Мазаракі. Київ : Київ. Нац. Торг.-екон. Ун-т, 2023. С. 98-100.

**РЕЦЕНЗІЯ НА РОБОЧУ ПРОГРАМУ (СИЛАБУС)
МІЖНАРОДНИЙ ТУРИСТИЧНИЙ БІЗНЕС**

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ПРН) відповідають НРК	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	✓		

Член проєктної групи ОП Туризм:

Л. І. Єпик
(ПІП)

(Підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	✓		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної	✓		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	✓		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	✓		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	✓		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	✓		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	✓		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	✓		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	✓		
Література є актуальною	✓		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти	✓		

Рецензент (викладач кафедри туризму)

Коваленко О. В.
(ПІП)

(Підпис)